

Primož ŠTERBENC: AFGHANISTAN: HOW TO UNDERSTAND
THE TALIBAN'S ATTITUDE TOWARDS WOMEN
Teorija in praksa, Ljubljana 2023, Vol. LX, No. 3, pp. 355–373

August 2021 saw the second takeover of the Islamist movement of the Taliban in Afghanistan, following 20 years of Western military presence. The Taliban movement first ruled the country between 1996 and 2001. In 2021, the international community was wondering whether the »students« would implement the same brutal policies towards women as they had imposed during their initial rule. Despite certain signs indicating that this time the Taliban's policies might be different, ultimately women have become victims of the same oppression. The Taliban's negative attitude to women is the result of several intertwined and complementary factors: ethnic, religious-ideological, social-political and inter-cultural. One cannot grasp the Taliban's policies without taking these factors into account. However, it seems that Western actors have not understood this complex background and consequently imposed counter-productive sanctions on the Taliban regime. They have also proven unable to conduct a self-critical assessment of the consequences of the West's protracted and problematic military presence in Afghanistan.

Keywords: Afghanistan, Taliban, women, Pashtunwali, Deoband, West, culture

Pavel VUK: COLIN GRAY'S CONTRIBUTION TO CONTEMPORARY
STRATEGIC THOUGHT AND STRATEGY THEORY
Teorija in praksa, Ljubljana 2023, Vol. LX, No. 3, pp. 374–391

This article critically examines the work of Colin Gray and his original contribution to science, strategy theory and contemporary strategic thought. Gray's understanding of strategy is considered a universal theory of strategy, one that allows us to disclose the key ingredients of strategy regardless of time, place, belligerent sides, technology or domain. Although he was considered to be a follower of Clausewitz, he argued that the strategy theory is a living subject that needs to be continuously engaged with and developed. He focused his thinking on finding answers to the question of how strategy theory can be applied to the formulation of strategies to address current situations. The article brings to the Slovenian space an analytical perspective on the understanding of contemporary strategy theory and the value for its scientific study as well as the consideration of practical principles.

Keywords: strategy, strategy theory, strategic thought, Colin Gray, strategic history

Janez BEŠTER: MANAGERIAL FORECASTS AND ACTUAL EFFECTS OF THE COVID-19 PANDEMIC ON SLOVENIAN COMPANIES

Teorija in praksa, Ljubljana 2023, Vol. LX, No. 3, pp. 392–412

Predicting the financial performance of companies is a challenging task even in normal business circumstances, with the uncertainties brought about by COVID-19 pandemic having further added to this challenge. In this article, we examine the responses of managers from 154 Slovenian companies to a survey taken in the spring of 2020 at the end of the first pandemic wave, and compare them to their actual financial performance for the years 2019, 2020 and 2021. Our findings show no significant links between the pre-pandemic financial performance and management survey predictions. Still, managers accurately predicted the pandemic's impact on the financial performance of their companies in 2020 and 2021.

Keywords: companies, management, predictions, effects, pandemic, finance, indicators, COVID-19

Lucija Zala BEZLAJ: INTERPELLATION OF PUPILS INTO HUMAN RIGHTS HOLDERS: A RHETORICAL ANALYSIS OF A LESSON PLAN

Teorija in praksa, Ljubljana 2023, Vol. LX, No. 3, pp. 413–440

The article examines a discursive analysis of a lesson plan case study to identify how pupils are interpellated into an imagined community of bearers of human rights. The process of interpellation can be traced through language use as the site and tool of pedagogical practice. The rhetorical method, derived from Aristotle's rhetorical apparatus, was applied to analyse the latter. In the study, several moments of interpellation through the discourse were discussed – the establishment of a sentimental image of the 'universal community', creating a distinction from societies that are temporally and spatially distant and presumed to violate human rights, and the 'independent' pronouncement of condemnation for rights violations. Analysing the processes of interpellation through language use in the pedagogical process demonstrates its unforeseen, inexplicit and often contradictory effects. Through them, a fissure inherent in the ideological construction of human rights itself is indicated; by invoking their universality, specific modes of exclusion are established and reproduced.

Keywords: Interpellation, human rights, lesson plan, discursive analysis, rhetoric

Predrag LJUBOTINA, Andrej RASPOR: SHAREHOLDERS OF THE SLOVENIAN MUSIC INDUSTRY IN CRISIS CONDITIONS
Teorija in praksa, Ljubljana 2023, Vol. LX, No. 3, pp. 441–459

The outbreak of the COVID-19 pandemic has caused rapid and dramatic changes in global social and cultural life. Stakeholders of the Slovenian music industry were also not immune to this. With the help of a survey conducted in the third quarter of 2022, we examined the perceived adverse effects of the crisis in this branch of the creative economy. After cleaning, the database included 126 respondents. The independent variables of the resulting regression model are perceived state support, level of proactivity, locus of control, job satisfaction and level of substance use. The results made it possible to confirm most of the hypotheses and raised some questions for future research into this oft-neglected branch of the creative industry.

Keywords: COVID-19, music industry, state support, proactiveness, locus of control, satisfaction, prohibited substances, Slovenia

Rasya NATASYA, M. M. NGATNO, Bulan PRABAWANI: UČINEK ZAZNAVANJA ZELENEGA ZAVAJANJA, ZELENEGA TRŽENJA OD UST DO UST IN ZELENEGA TRŽENJA NA NAMERE KUPCEV PRI H&M V DŽAKARTI
Teorija in praksa, Ljubljana 2023, let. LX, št. 3, str. 460–474

571

Zeleno zavajanje je v zahodnih in razvitih državah problem že dolgo. Med akademiki na razvijajočih se in novih trgih, zlasti v Indoneziji, pa to vprašanje žal ostaja veliko premalo raziskano. Predstavljena kvantitativna raziskava se osredotoča na učinek zaznavanja zelenega zavajanja, zelenega trženja od ust do ust (“green WOM”) in zelenega trženja na namere kupcev za nakup izdelkov v H&M v Džakarti. Na hipoteze smo odgovorili z modelom SEM-PLS, pri katerem smo uporabili programsko orodje SmartPLS3. Na temelju vprašalnika, ki smo ga uporabili pri 200 respondentih, rezultati kažejo, da ima zaznavanje zelenega zavajanja neposredni negativni učinek, učinek zelenega trženja od ust do ust pa posredni negativni učinek na nakupne namere kupcev, na kar lahko vpliva pomanjkanje obravnave tega problema in ozaveščenosti v Džakarti. Te ugotovitve nasprotujejo več raziskavam v Evropi, ki smo jih uporabili kot referenčne med izvajanjem pričujoče raziskave. Hkrati zeleno trženje od ust do ust (WOM) krepi pozitivni učinek zelenega trženja na nakupne namere. Praktične implikacije za podjetja vključujejo potrebo po precej bolj trajnostnem ravnanju in uporabi pristopa, ki temelji na dejstvih brez olepševanj.

Ključni pojmi: zaznavanje zelenega zavajanja, zeleno trženje od ust do ust, zeleno trženje, nakupne namere

Maxim POPOV: AVTORITARNI LIBERALIZEM, ORDOLIBERALNA RACIONALNOST IN EVROPSKI INTEGRACIJSKI PROJEKT
Teorija in praksa, Ljubljana 2023, let. LX, št. 3, str. 475–492

Avtor ocenjuje relevantnost in analitični pomen avtoritarnega liberalizma in ga interpretira kot enega izmed modernih konceptualnih modelov ordoliberalizma in evropske integracije. Temeljni koncepti avtoritarnega liberalizma in ordoliberalizma poudarjajo politično in ideološko povezovalno med avtoritarnostjo močne države in ekonomskim liberalizmom tržne racionalnosti. Ordoliberalizem kot fleksibilna tržno usmerjena oblika avtoritarnega liberalizma pomeni racionalno strategijo ohranjanja in spodbujanja projekta evropskega združevanja, v smeri katerega gresta tržna ekonomija in tehnokratska elita v prizadevanju za zaustavitev kriz. Zaradi prisotnosti vrednot političnega liberalizma, pluralizma in vladavine prava, avtoritarnost v tej strukturi ni represivna ali monocentrična, temveč je predmet demokratične kritike v razmerju do nadsacionalne regulacije evropske integracije.

Ključni pojmi: avtoritarni liberalizem, ordoliberalizem, tržni kapitalizem, demokracija, evrokriža, evropska integracija

572

Zdenka ŠADL, Maja OSOLNIK: EMOCIONALNO DELO IN EMOCIONALNA IZGORELOST: EMPIRIČNA ANALIZA ZAPOSLENIH V STORITVENEM SEKTORJU
Teorija in praksa, Ljubljana 2023, let. LX, št. 3, str. 493–513

Emocionalno delo je oblika dela, ki vključuje upravljanje emocij in emocionalnih izrazov v družbeni interakciji za doseganje poklicnih ciljev in izpolnjevanje emocionalnih zahtev dela. Izvajanje emocionalnega dela ima lahko negativne psihološke posledice za zaposlene, kot sta izgorelost in izčrpanost. Takšne negativne rezultate večinoma določa strategija emocionalnega dela, ki jo zaposleni uporabljajo. Članek želi poglobiti razumevanje vpliva osebnostnih in situacijskih dejavnikov pri odzivu na zahteve emocionalnega dela ter vlogo osebnostnih dejavnikov pri določanju izidov emocionalnega dela. Na podlagi anketnih podatkov, pridobljenih na vzorcu 29 zaposlenih v storitvenem sektorju, ugotavljamo, da ima med strategijami emocionalnega dela površinsko igranje najbolj škodljiv učinek na dobro počutje zaposlenih. Po drugi strani pa lahko na globinsko igranje gledamo kot na bolj zdrav način izvajanja emocionalnega dela, izražanje pristinih čustev pa lahko celo zmanjša negativne rezultate emocionalnega dela. Razumevanje dejavnikov emocionalnih delovnih strategij bi torej omogočilo razvoj učinkovitejših intervencij, namenjenih zmanjšanju izgorelosti, z vplivanjem na način izvajanja emocionalnega dela.

Ključni pojmi: emocionalno delo, izgorelost, dejavniki emocionalnega dela

Sanja STANIČ: IZKORIŠČANJE OTROK V 21. STOLETJU -
DRUŽBENO ZANEMARJENO OTROŠTVO

Teorija in praksa, Ljubljana 2023, let. LX, št. 3, str. 514-531

Otroštvo je družbeno konstruirano, odvisno od socialnih, ekonomskih in kulturnih okoliščin. Revščina, socialne razlike, konflikti in družbena krivica negativno vplivajo na življenja otrok. Cilj članka je prikazati otroštvo v razmerah izkoriščanja. Kljub splošnemu napredku in emancipaciji otrokovih pravic podatki potrjujejo naraščanje števila otrok, ki so vpleteni v vojne spopade, opravljajo težka in neprimerna dela ali so v suženjstvu. V zaključku je izkoriščanje otrok obravnavano v kontekstu družbenih razmer in procesov, neoliberalnega kapitalizma in globalizacije ter dokumentov, ki zagotavljajo otrokove pravice.

Ključni pojmi: otroštvo, izkoriščanje, otrokove pravice, družbene neenakosti, globalizacija

Zana SHERIFI, Elmedina NIKOCEVIQ-KURTI: STALIŠČA ŠTUDENTOV
EKONOMIJE DO ISKANJA ZAPOSLOTITVE PREKO DRUŽBENIH MEDIJEV:
PRIMER KOSOVA

Teorija in praksa, Ljubljana 2023, let. LX, št. 3, str. 532-547

V članku proučujeva, kako krajina družbenih omrežij že pomembno spreminja proces iskanja zaposlitve. Cilj raziskave je bil oceniti stališča do iskanja zaposlitve preko družbenih medijev s posebnim poudarkom na študentih in študentkah, ki obiskujejo Ekonomsko fakulteto Univerze v Prištini. Ugotovitve kažejo, da je samozaznana raven aktivnosti na družbenih medijih povezana s časom, preživetim na družbenih omrežjih, in da družbene medije bolj verjetno uporabljajo nezaposleni kot zaposleni posamezniki in posameznice. Rezultati kažejo, da so bili najbolj priljubljeni načini iskanja zaposlitve družbena omrežja in zaposlitveni spletni portali. Omembe vredna ugotovitev je, da celo posamezniki in posameznice, ki ne uporabljajo družbenih omrežij, priznavajo pomen vzdrževanja poklicnega profila na družbenih medijih med iskanjem zaposlitve. Iz ugotovitev raziskave izhajajo implikacije tako za iskalce in iskalko zaposlitve kot za delodajalce, saj izpostavljajo pomen uporabe družbenih medijev za iskanje zaposlitve, iz česar izhaja nujnost strateških investicij v spletne platforme, uporabnikom prilagojene podporne programe, ki delujejo preko teh platform, povečane digitalne pismenosti in nenehnega raziskovanja za namen prilagodive politik in odzivov razvijajočim se trendom družbenih medijev med iskalci in iskalkami zaposlitve.

Ključni pojmi: družbeni mediji, iskanje zaposlitve, najemanje, digitalizacija

Mirjana DOKMANOVIĆ, Neven CVETIČANIN: REGULACIJA UPORABE
TEHNOLOGIJE PREPOZNAVE OBRAZA - OMEJITVE IN IZZIVI S
PERSPEKTIVE ČLOVEKOVIH PRAVIC

Teorija in praksa, Ljubljana 2023, let. LX, št. 3, str. 548–564

Namen članka je prepoznati in izpostaviti omejitve in izzive, povezane s pravno regulacijo uporabe tehnologije prepoznave obraza (FRT) za namene nadzora. Organizacija Združenih narodov in Evropska unija se zavzema za razvoj zanesljivih ukrepov za zaščito človekovih pravic za regulacijo teh praks, medtem ko civilna družba zahteva njihovo prepoved. Zaradi vrste te tehnologije je težko uvesti pravni in demokratični nadzor njene zakonite uporabe in preprečiti zlorabe. Skleneva, da regulacija tega področja, ne glede na njeno restriktivnost, pomeni tiho odobritev množične uporabe te vrste tehnologije, ki odpira vrata različnim načinom zlorabe človekovih pravic in svoboščin, zaradi česar je s perspektive javnega interesa njena upravičenost vprašljiva.

Ključni pojmi: video nadzor, tehnologija prepoznave obraza, pravica do zasebnosti, varstvo osebnih podatkov, Clearview AI